

Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa
REDE DE CONSERVATORIOS DE MÚSICA E DANZA DE GALICIA

MD85PRO01

Programación

Modelo. Programación. MD85PRO01. 01/09/2017. 1

PROGRAMACIÓN OFICIAL LOE

CONXUNTO PIANO

CURSO 2018/19

GRAO PROFESIONAL

(segundo os Decretos 198/2007 e 203/2007
publicados no DOGA)

Índice

1. Introducción.....	3
2. Metodoloxía.....	5
3. Atención á diversidade.....	6
4. Temas transversais.....	8
4.1.....	Educación en valores8
4.2.....	Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)9
5. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas.....	10
6. Secuenciación do curso.....	10
6.1.....	Curso: 1º10
6.2.....	Curso: 2º17
6.3.....	Curso: 3º23
6.4.....	Curso: 4º29
7. Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica.....	36
8. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento.....	36
9. ANEXOS.....	37
9.1.....	Probas de acceso a outros cursos37

1.Introdución

Como é ben sabido o piano como especialidade instrumental, ten a carencia de ser unha disciplina demasiado individualista o non ter a posibilidade do repertorio orquestral ou da banda, que si teñen moitas outras especialidades. Para suplir esta carencia o currículo contempla a materia de conxunto que ten sentido dende a práctica de grupo a dous pianos e catro mans.

Por outra banda, o currículo contempla a creación da asignatura de conxunto para poder traballar agrupacións instrumentais específicas propias de diversos instrumentos, como no caso do piano, onde atopamos plena xustificación a este plantexamento, dado o grande número de obras existentes para dous pianos e catro mans, dos máis importantes compositores dende o século XV.

Por estes motivos fundamentalmente, dende o departamneto de piano, cremos que a asignatura de conxunto ten unha xustificación plena no currículo para a especialidade de piano.

Obxectivos das ensinanzas

Obxectivos xerais do grao profesional

As ensinanzas profesionais de música teñen como obxectivo contribuír a desenvolver no alumnado as capacidades xerais e os valores cívicos propios do sistema educativo e, ademais, as capacidades seguintes:

- a) Habitarse a escoitar música e establecer un concepto estético que permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.
- b) Desenvolver a sensibilidade artística e o criterio estético como fonte de formación e enriquecemento persoal.
- c) Analizar e valorar a calidade da música.
- d) Coñecer os valores da música e optar polos aspectos xurdidos dela máis axeitados para o desenvolvemento persoal.

- e) Participar en actividades de animación musical e cultural que permitan vivir a experiencia de transmitir o gozo da música.
- f) Coñecer e empregar con precisión o vocabulario específico relativo aos conceptos científicos da música.
- g) Coñecer e valorar o patrimonio musical como parte integrante do patrimonio histórico e cultural.
- h) Tomar conciencia da importancia dunha escoita activa como base imprescindible na formación de futuros profesionais.
- i) Fomentar a utilización do patrimonio musical en xeral, e a do galego en particular, como medio indispensable no enriquecemento da persoa e da súa formación musical.

Nas ensinanza profesional de música teranse en conta as especificacións que se establecen na Lei galega 7/2004, do 16 de xullo, para a igualdade de mulleres e homes, e especialmente no seu artigo 9.1º, así como as prescricións do artigo 24 da Lei orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes como garantía dunha educación acorde co principio de igualdade.

Obxectivos específicos

Grao profesional

- a) Aprender a diferenciar diversos estilos de escritura pianística a través da lectura e audición do repertorio para a piano a catro mans, dous pianos e piano con outros instrumentos e a situalos nun contexto histórico máis ou menos preciso.
- b) Alcanzar o dominio técnico necesario para a interpretación das obras programadas para o curso.
- c) Adoptar a actitude necesaria para a interpretación no piano a catro mans tendo en conta as particularidades da execución de dous intérpretes nun mesmo instrumento, tanto na función de primo como de secondo. Cumprir correctamente coa función destinada a cada parte tanto si é de solista como de acompañante.
- d) Respetar as normas que esixe toda actuación en grupo e valorar a interpretación en conxunto como un aspecto fundamental da formación musical.
- e) Potenciar o sentido da audición na interpretación de obras para piano a catro mans, dous pianos, e obras para outros instrumentos con acompañamento pianístico, tendo en conta as distintas esixencias sonoras en cada un dos contextos.
- f) Coñecer as distintas cualidades tímbricas derivadas dos posibles ataques que forman parte da técnica pianística e aplicarlas no contexto das obras do repertorio que se traballe.
- g) Interpretar obras de memoria dentro do repertorio escollido para cada curso.

- h) Potenciar a capacidade de memorizar obras ou fragmentos de obras nun prazo de tempo limitado. Utilizar a análise musical como ferramenta para a mellor comprensión e posterior memorización das obras traballadas.
- i) Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista de pezas de dificultade elemental nunha execución a dúo, tendo en conta a dificultade da lectura simultánea. Desenvolver a capacidade de aprender nun prazo curto pezas dun nivel axeitado.
- j) Improvisar harmónica e melódicamente nun contexto de dúo empregando os elementos musicais propios do nivel e as ferramentas técnicas características da execución pianística.
- k) Alcanzar un bo nivel de comunicación musical a través da vista, o xesto e a respiración nun contexto de dúo.
- l) Interpretar obras representativas das diversas épocas e estilos dentro do repertorio de piano a catro mans e dous pianos, de dificultade axeitada ao nivel. Interpretar pezas para outros instrumentos con acompañamento pianístico.

1. Metodoloxía

Comezaremos por dicir que un principio básico é que en todo momento é fundamental partir dos coñecementos e as particularidades propias dos nosos alumnos, que son o verdadeiro centro do proceso de aprendizaxe, non tal ou cal metodoloxía propia do mestre de turno. A partir de aquí o proceso de aprendizaxe ten que ser progresivo e ben asentado para asegurarnos que poderemos utilizalo aprendido no futuro.

A motivación ten que ser unha premisa fundamental da nosa práctica educativa xa que moitas veces pecamos de perfeccionistas e recalcamos nas clases sólo aquilo que non está correctamente, esquecendo o importante que é comentar tamén as cousas que se fan ben.

En moitas ocasións incluso será convinte exaxerar os aspectos positivos para fomentar a autoestima no alumno.

Trataremos en todo momento de ser orixinais sen rechazar prácticas máis tradicionais, pero fomentando a imaxinación en todo o proceso de ensino-aprendizaxe para atopar as mellores solucións os problemas atopados a diario.

Tamen fomentaremos en todo momento a participación nas clases a través de propiciar a autocrítica no alumno. Igualmente a súa capacidade para enxuizar a través de unha escoita atenta, o traballo dos seus compañeiros aportando se fora posible medidas que fomenten estes aspectos.

Nesta mesma liña trataremos todo dende un punto de vista o máis lúdico posible para propiciar o mellor ambiente posible.

Por descontado incidiremos en tódolos aspectos musicais como fariamos no instrumento, sen descuidar os aspectos técnico-musicais que non se deben descoidar a pesares de estar nunha disciplina grupal.

Organización espazo-tempo

Como esblece a lei pertinente as actividades lectivas deberán desenrolarse en aulas cun espacio mínimo de 15 metros cadrados. Por outro lado a duración das clases será de 60 minutos semanais.

Recursos materiais

Aula preferentemente con dous pianos para poder traballalo repertorio a dous pianos. Metrónomo. Reprodutor de cd`s e acceso a biblioteca para poder consultar e utilizalas partituras que están a disposición do departmaneto.

Nun momento dado o acceso a internet poderá ser útil para escoitar e visualizar algunha obra de interese. De igual modo a utilización da cámara dixital do centro será de moita utilidade para gravar e comprobar os resultados das audicións realizadas durante o curso.

2. Atención á diversidade

Considerase alumnado con necesidade específica de apoio educativo, aquel que, por presentar necesidades educativas especiais, por dificultades específicas de aprendizaxe, polas altas capacidades intelectuais, por terse incorporado tarde ó sistema educativo, ou por condicións persoais ou de historia escolar, require unha atención educativa diferente á ordinaria para que poda alcanzar o máximo desenvolvemento posible das súas capacidades persoais e, en todo caso, os obxectivos establecidos con carácter xeral para todo o alumnado.

ALUMNADO QUE PRESENTA NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS (ANEE)

Entendese por alumnado que presenta necesidades educativas especiais o que requira, por un período da súa escolarización ou ó longo de toda ela, determinados apoios e atencións educativas específicas derivadas da discapacidade ou trastornos graves de conduta. Considérase ANEE cando amosa as seguintes características:

- Alumnos con dificultades de comunicación e linguaxe.
- Alumnado con discapacidade intelectual.
- Alumnado con hiperactividade e/ou déficit de atención.

- Alumnado con autismo.
- Alumnado con síndrome de DOWN.
- Alumnos con minusvalías físicas: adaptarse o espazo na aula e facilitarase o acceso á mesma.

ALUMNADO CON DIFICULTADES ESPECÍFICAS DE APRENDIZAXE

Considérase que unha alumna ou un alumno presenta dificultades específicas de aprendizaxe cando o seu rendemento en relación á adquisición e uso dunha ou varias das capacidades de comprensión e expresión oral, lectura, escritura, razoamento e cálculo matemático é significativamente discrepante co seu potencial de aprendizaxe.

Conceptualmente, desde un punto de vista amplo, os trastornos da aprendizaxe (TA) defínense en base a un rendemento escolar por debaixo do esperado nas capacidades para a lectura, o cálculo e/ou a expresión escrita, tendo en conta a idade cronolóxica do alumnado, a súa escolarización e o seu nivel intelectual, que interfere negativamente no desenvolvemento do Proceso curricular e/ou nas actividades cotiás que requiren a adquisición das anteditas destrezas.

A resposta educativa axeitada aos TA vai consistir, pois, en detectar cales son as axudas que necesitan os estudantes para progresaren na súa aprendizaxe e empregar estas axudas en prol das necesidades inicialmente avaliadas.

ALUMNADO CON ALTAS CAPACIDADES INTELECTUAIS

Unha alumna ou un alumno presenta altas capacidades intelectuais cando manexa e relaciona, de maneira simultánea e eficaz, nun nivel sensiblemente superior á media, recursos cognitivos verbais, numéricos, lóxicos, memorísticos, espaciais e creativos.

Considérase alumnado con sobredotación intelectual cando amosa as seguintes características: unha capacidade intelectual moi superior á esperada para a súa idade, unha alta creatividade e un alto grao de motivación e perseveranza.

Así, das persoas talentosas áfirmase que mostran habilidades excepcionais en áreas moi concretas, polo que se caracterizan pola súa competencia específica.

Das persoas precoces destacan as aprendizaxes temperás, xa que manifestan unha competencia específica prematura, das que dicimos que son un prodixio, sinalamos que conseguen produtos inimaxinables e destacados para a súa idade.

Na elaboración das adaptacións curriculares individuais de alumnado con sobredotación, o máis frecuente é o uso de dous tipos de estratexias:

As adaptacións curriculares de ampliación ou enriquecemento vertical: consisten en aumentar a cantidade de contidos por aprender nunha ou varias áreas.

A ampliación curricular de enriquecemento horizontal: o aumento cuantitativo de contidos queda nun segundo lugar, mentres que prevalece a súa profundidade e a realización de interconexións entre os contidos que se aprenden.

ALUMNADO DE INCORPORACIÓN TARDÍA (PROCEDENTE DO ESTRANXEIRO)

A chegada de poboación de orixe estranxeira á nosa Comunidade Autónoma, así como o retorno de emigrantes galegos e das súas familias, está a incidir notablemente na evolución da diversidade na nosa poboación escolar, de xeito que proporcionar unha resposta educativa a este alumnado convértese nunha liña prioritaria de actuación.

Adoptaranse cantas medidas se consideren necesarias para proporcionar a debida atención educativa ao alumnado procedente do estranxeiro que presente todas ou algunha das seguintes circunstancias: descoñecemento das dúas linguas oficiais de Galicia, desfase curricular significativo, graves dificultades de adaptación. Estas medidas poderán ser tanto de tipo curricular como organizativo, irán dirixidas a todo o alumnado que conte cunha idade comprendida entre os tres anos e o límite da escolarización obrigatoria.

ALUMNADO CON NECESIDADES ESPECÍFICAS DE APOIO EDUCATIVO POR CONDICIÓN PERSOAIS OU DE HISTORIA ESCOLAR

Un alumno ou alumna pode presentar necesidade específica de apoio educativo derivada de condicións persoais ou de historia escolar cando manifesta dificultades na evolución das súas aprendizaxes e na adquisición de obxectivos e competencias por motivos de saúde, por pertenza a determinados grupos sociais ou minorías étnicas, por situacións socioculturais desfavorables, por escolarización desaxustada ou pola combinación de varios dos motivos mencionados.

Entre este alumnado inclúese aquel que presenta un retraso escolar significativo nunha ou en varias áreas ou materias, cun desfase curricular xeral de dous ou máis cursos ou niveis, e este non poida explicarse por necesidades educativas especiais, nin por dificultades específicas de aprendizaxe, nin por incorporación tardía ao sistema educativo. Entre este alumnado podemos considerar:

- Alumnado en situación de absentismo, abandono escolar temperán e/ou desescolarización.
- Alumnado que precisa atención educativa hospitalaria e domiciliaria.
- Alumnado menor sometido a medidas de responsabilidade penal.
- Alumnado sometido a medidas de protección e tutela.
- Alumnado afectado por medidas de violencia de xénero e/ou acoso escolar.

- Alumnado pertencente a familias itinerantes.
 - Atención educativa a xoves embarazadas
- Temas transversais

1. Temas transversais

1.1 Educación en valores

A música, no dobre aspecto de ciencia e arte, contribúe ó desenvolvemento no plano intelectual á vez que no plano emocional/afectivo coma xeito de expresión persoal e interrelación cos demais. Por todo elo posúe un gran potencial no desenrolo do equilibrio persoal e na formación de hábitos de escoita, tolerancia e respecto hacia os demais e hacia o entorno. Neste sentido, a lei educativa actual plantexa a educación en valores, dende todas as actividades do centro, partindo do plantexamento dos contidos ou eixos transversais que, sin adxudicarse a ningunha disciplina, é necesario que estean presentes no currículo para alcanzar aa formación integral da persoa. Estas cualidades intrínsecas da práctica e do coñecemento da música concrétanse do seguinte modo nos eixos transversais do currículo:

- a) **EDUCACIÓN MORAL E CÍVICA E EDUCACIÓN PARA A PAZ:** aceptación e recoñecemento dos demais a través do fomento das actividades grupais e mellora do coñecemento de outras culturas a través da súa música.
- b) **A EDUCACIÓN PARA A SAÚDE:** a práctica da música contribúe ó establecemento de hábitos de hixiene física e mental, xa que fomenta un desenvolvemento persoal equilibrado, a creación de novas vías de comunicación e a tendencia a perseguir a consecución dun ámbito que contribúa ao benestar. O primeiro aspecto cóidase de xeito específico nos contidos que fan referencia á educación da voz e corrección postural requirida tanto no canto coma no movemento e a danza. De xeito global, a música contribúe tamén ao equilibrio persoal na medida que se fomenta a comunicación e se canaliza o desenvolvemento da expresividade, afondando no propio coñecemento e aceptación. •
- c) **A IGUALDADE ENTRE AMBOS OS DOUS SEXOS:** no mundo musical evidéncianse ás veces actitudes estereotipadas acerca dos roles masculino e feminino, orixinadas na marxinación histórica -e obsoleta- da muller nos campos que supoñen unha proxección social. Os materiais deste Proxecto non dan cabida a ningún tipo de discriminación relacionada co sexo, nin na elección ou atribución dun instrumento para realizar unha interpretación, nin na distribución de tarefas de cara a crear unha coreografía, nin na composición e improvisación.

- d) **EDUCACIÓN DO CONSUMIDOR:** o mercado relacionado co consumo da música move un considerable volume económico, sendo o alumnado desta etapa un gran consumidor de produtos musicais. Polo tanto, é importante que adquira criterios de optatividade e de calidade que lle permita consumir de forma libre e razoada. Os materiais presentan un abano amplo de estilos musicais, asociados todos eles a unhas actividades que axudan ao alumnado a descubrilos e aprecialos.
- e) **EDUCACIÓN AMBIENTAL:** é necesario concienciar o alumnado fronte á presenza indiscriminada e abusiva -a miúdo inútil e ademais, agresiva- do son no ámbito, fomentando a formación dunha actitude consciente e crítica

1.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)

A competencia do tratamento da información e competencia dixital consiste en dispoñer de habilidades para buscar, procesar e comunicar información e aprender a transformala en coñecemento. Para desenvolver esta competencia os alumnos utilizarán as TIC nos procesos de aprendizaxe. Todas as actividades musicais pódense traballar nesta contorna.

Ditas (TIC) constitúen un dos eixos centrais da moderna sociedade da información e do coñecemento, cuxo alcance se estende a todas as parcelas da actividade humana, entre elas, a que configuran as disciplinas artísticas. Neste sentido, o carácter especializado dos estudos musicais nas súas diferentes vertentes instrumentais ou vogal pode e debe complementarse coa adecuada formación dos instrumentistas ou cantantes no campo das TIC, como elemento indispensable da formación e do exercicio profesional do futuro músico. Neste contexto, a música incorporouse progresivamente ao acelerado proceso de innovacións científicas e tecnolóxicas que propiciaron a aparición de materias ou especialidades que teñen por obxecto tanto a adquisición dunha linguaxe comprensivo e unitario de todos os aspectos relacionados coas novas tecnoloxías, como a súa utilización e aplicación musicais. Para achegar aos estudantes a un primeiro contacto coa informática musical, parece necesario introducir os elementos básicos e a toma de contacto directo con esta disciplina de tanta aplicación e importancia na formación complementaria actual e futura de todo músico. Desta forma, amplíase e complementa o proceso formativo no que tanto esta materia como o resto (incluídas as optativas) contribúen notablemente a consolidar as bases e a orientación cara a posibles estudos posteriores ou ben cara ao exercicio profesional. Para este tipo de estudos requírese un equipamento informático completo, que contemple os recursos de hardware e software adecuados, así como os elementos accesorios e periféricos adecuados.

A web do centro constitúe un punto de referencia centralizada onde se aloxa aquela información de utilidade para toda a comunidade escolar, ademais de desempeñar certo labor de promoción do centro e das actividades que se organizan (reforzándose neste caso coas redes sociais coma Facebook e Twitter, Whatsapp...).

De vital importancia e a utilización da plataforma informática de xestión dos conservatorios CENTROS NET. Preténdese ir potenciando o uso da área do profesorado, así como da área do

alumnado, onde estará dispoñible a programación didáctica e diferentes materiais relacionados coa materia: exercicios, contidos teóricos, enlaces a diferentes webs de recursos específicos, youtube, etc.

1.Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

O Departamento de Piano organizará Audicións da materia de Conxunto.

Os alumnos deberán participar, alomenos, nunha delas como mostra do traballo realizado na clase.

O profesor poderá coordinar actividades con outros Departamentos ou formacións musicais do centro.

2.Secuenciación do curso

1.3 Curso: 1º

1.3.1 Obxectivos

- a) Aprender a diferenciar diversos estilos de escritura pianística a través da lectura e audición do repertorio para a piano a catro mans, dous pianos e piano con outros instrumentos e a situalos nun contexto histórico máis ou menos preciso.
- b) Alcanzar o dominio técnico necesario para a interpretación das obras programadas para o curso.
- c) Adoptar a actitude necesaria para a interpretación no piano a catro mans tendo en conta as particularidades da execución de dous intérpretes nun mesmo instrumento, tanto na función de primo como de secondo. Cumprir correctamente coa función destinada a cada parte tanto si é de solista como de acompañante.
- d) Potenciar o sentido da audición na interpretación de obras para piano a catro mans, dous pianos, e obras para outros instrumentos con acompañamento pianístico, tendo en conta as distintas esixencias sonoras en cada un dos contextos.

- e) Coñecer as distintas cualidades tímbricas derivadas dos posibles ataques que forman parte da técnica pianística e aplicarlas no contexto das obras do repertorio que se traballe.
- f) Interpretar obras de memoria dentro do repertorio escollido para cada curso.
- g) Potenciar a capacidade de memorizar obras ou fragmentos de obras nun prazo de tempo limitado. Utilizar a análise musical como ferramenta para a mellor comprensión e posterior memorización das obras traballadas.
- h) Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista de pezas de dificultade elemental nunha execución a dúo, tendo en conta a dificultade da lectura simultánea. Desenvolver a capacidade de aprender nun prazo curto pezas dun nivel axeitado.
- i) Improvisar harmónica e melódicamente nun contexto de dúo empregando os elementos musicais propios do nivel e as ferramentas técnicas características da execución pianística.
- j) Alcanzar un bo nivel de comunicación musical a través da vista, o xesto e a respiración nun contexto de dúo.
- k) Interpretar obras representativas das diversas épocas e estilos dentro do repertorio de piano a catro mans e dous pianos, de dificultade axeitada ao nivel. Interpretar pezas para outros instrumentos con acompañamento pianístico.

1.3.2 Contidos

- a) Os distintos estilos musicais históricos a través do repertorio de piano a catro mans, dous pianos e piano con outros instrumentos. Harmonía, textura, ornamentación, pedalización.
- b) A unidade sonora: respiración, ataque, articulación, ritmo, fraseo, etc. Resolución de problemas técnicos. A precisión na execución. Dixitacións. Desenvolvemento de igualdade de ataques.
- c) Práctica de conxunto da agrupación correspondente. Valoración do sistema como marco da interpretación. A función de solista. A función de acompañante.
- d) Audicións comparadas de interpretacións de piano a catro mans, dous pianos e piano con outros instrumentos, para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións. A escoita.
- e) Equilibrio sonoro de planos. O timbre. A práctica do pedal na execución de conxunto.

- f) Análise e interpretación das obras do repertorio do curso. Comprensión musical das distintas linguaxes musicais interpretadas.
- g) A lectura dentro do conxunto.
- h) Desenvolvemento de acompañamentos. Improvisación melódica sobre unha base armónica.
- i) Estudo e práctica dos xestos anacrúsicos para tocar sen dirección.
- j) Traballo gradual do repertorio básico máis salientable da agrupación correspondente.

1.3.3 Avaliación

Criterios de avaliación

Interpretar obras do repertorio de conxunto de piano. Con este criterio preténdese avaliar a capacidade de criterio interpretativo entre todos os compoñentes do grupo, e do equilibrio sonoro entre as partes.

Actuar como responsable do grupo, dirixindo a interpretación colectiva en tanto que realiza a súa propia parte, se procede. Mediante este criterio preténdese verificar se o alumnado ten un coñecemento global da partitura e sabe utilizar os xestos necesarios da concertación. Ademais, pódense valorar os seus criterios sobre unificación do son, fraseo...

Ler a primeira vista unha obra de pequena dificultade na agrupación que corresponda. Este criterio pretende comprobar a capacidade do alumnado para desenvolverse con autonomía na lectura dun texto, así como o seu grao de fluidez na lectura e comprensión da obra.

Estudar as obras correspondentes ao repertorio programado. Mediante este criterio preténdese avaliar o sentido da responsabilidade como membro dun grupo, a valoración que ten o seu papel dentro deste e o respecto pola interpretación musical.

Interpretar en público obras do repertorio para conxunto. Este criterio serve para comprobar a unificación do fraseo, a precisión rítmica, o equilibrio sonoro, a preparación de cambios dinámicos e de acentuación, así como a adecuación interpretativa ao carácter e o estilo da música interpretada.

Mínimos esixibles

- a) Os alumnos deberán tocar ó longo do curso nas audicións de aula ou no auditorio as obras traballadas na clase.
- b) Os alumnos deberán preparar no curso a lo menos unha obra de gran formato sonata ou sonatina ou tres pezas curtas.
- c) Os alumnos deberán tocar a primeira vista atendendo a tódolos parámetros da partitura e correctamente, obras dunha dificultade inferior o nivel cursado.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- a) Avaliación continua: O profesor valora de forma constante o progreso do alumno durante o curso, así como a súa actitude e asistencia.
- b) Avaliación puntual (Audicións). Organizaranse diferentes tipos de audicións:
- c) A nivel de departamento: audicións trimestrais e concertos de alumnos, onde o profesor valorará a cantidade e calidade do traballo presentado e o comportamento do alumno nestes eventos. Tamén se poderán organizar audicións de aula.

Valorarase positivamente o interese e implicación por parte do alumno tanto no desenvolvemento das clases, como no traballo realizado na casa e en ensaios co seu compañeiro.

Pérdida ó dereito avaliación continua

No caso de que o alumno nun trimestre ou en todo o curso, sobrepasase ó número de faltas contempladas no regulamento de réxime interno, terá o dereito a unha proba ou exame realizado polo seu profesor, que consistirá na presentación do traballo ou programa dese trimestre ou curso, aportando acompañante cando o repertorio o requira, salvo permiso do profesor, para non aportar acompañante se este o estima pertinente, tendo a obriga ademais de cumprir con tódolos requirimentos establecidos na programación didáctica.

Criterios de cualificación

Interpretación do repertorio incluído na programación con fidelidade ao texto, respecto polas indicacións da partitura, notas, valores, indicacións de dinámica e articulación básicas. Capacidade para resolver os aspectos técnicos que o repertorio demande.

Fluidez, tempo, capacidade para manter un pulso estable e interpretar con precisión rítmica. Relaxación muscular e posición corporal axeitada. Calidade do son.

Capacidade de interpretar con equilibrio sonoro e coordinación entre as partes. Traballo conxunto das dinámicas, articulacións, fraseos, agónica, planos sonoros, respiracións, pedais e todo aquilo que aporte variedade á interpretación. Capacidade para utilizar e seguir os xestos necesarios da concertación.

Capacidade de adaptación ao papel que corresponda dentro do grupo, ben como responsable da interpretación, ben sendo capaz de seguir as indicacións do compañeiro, tales como entradas, respiracións, variacións no tempo e encadeamento de movementos, demostrando unha comprensión global da estrutura da partitura.

Participación en audicións, concertos e outras actividades.

Actitude e interese pola materia. Asistencia a clase e cumprimento dos obxectivos de traballo persoal. Regularidade e autonomía no estudo semanal e responsabilidade como membro do grupo para a realización dos ensaios necesarios.

Ponderación dos criterios de cualificación

Criterios de avaliación homoxeneizados					
Traballo persoal		Actitude		Audicións – Grao de consecución do repertorio	
Semanal de aula	Probas técnicas ou exames de aula	Actitude de aprendizaxe/ Hábitos de estudo	Comportamento/ Asistencia Puntualidade	Publicas	De aula
60%		20%		20%	
Rexistros					
Libro do profesor	Táboa ou lista de cotexo	Libro do Profesor		Táboa ou lista de cotexo	

Táboa ou listaxe de cotexo homoxeneizado para probas e audicións trimestrais		
Texto: - Dificultade da obra - Fidelidade a partitura - Memoria	20%	
Ritmo: - Precisión - Exactitude rítmica - Tempo	20%	
Musicalidade: - Estilo - Expresión - Fraseo - Carácter - Posta en escena	20%	
Técnica: - Articulación - Son - Posición corporal - Pedal - Dixitación - Conxunción	40%	
Resultado final do cotexo		

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

- Superar con ampla solvencia os obxectivos e contidos do curso anterior
- Mostrar a posibilidade de superar con garantías os obxectivos e contidos do curso para ampliar

1.3.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

No caso de ter un ou dous trimestres suspensos, a recuperación realizarase no último trimestre por tratarse dunha avaliación continua, e onde o alumno terá que demostrar que acadou os obxectivos e contidos do curso.

Probos extraordinarias de setembro

Aqueles alumnos que non superen a materia en Xuño, poderán como establece a L.O.E. examinarse en Setembro dos contidos que queden pendentes, ou de aqueles que estime oportuno o seu profesor, aportando acompañante cando o repertorio o requira, salvo permiso do profesor, para non aportar acompañante se este o estima pertinente.

1.3.5 Recursos didácticos

BIBLIOGRAFÍA RECOMENDADA

“EL PIANO. Música per due” Tchokov-Gemiu

“MÉTODO EUROPEO DE PIANO”. (Pezas a catro mans) F. Emonts

“MIKROKOSMOS”. (Pezas a catro mans e dous pianos) B. Bartok

“BASIC JAZZ. Piano a catro mans. Vol. 1 e 2” M. Camp

“Four-hand piano music by Nineteenth-Century Masters”. Edit. Dover

“Piano duet music for beginners” Váczi Karoly

“28 Melodías op 149” Diabelli

“Around the world with 4 hands” F. Emonts

“24 pequenos duettos” Banal

“PIANO DUET MUSIC FOR BEGINNERS”. Edited by Váczi Károly. Editio Musica Budapest

“6 pequenas piezas para piano a 4 manos” Schoenberg

“Il maestro e lo scolare” Hob. XVIIa/I F. J. Haydn

“50 Russian Folksongs” P. Tchaikovsky

“IMPROVISACIÓN Ó PIANO” E. Molina

“IMPROVISACIÓN E ACOMPAÑAMENTO, 1º 2º e 3º” E. Molina

1.4 Curso: 2º

1.4.1 Obxectivos

- a) Aprender a diferenciar diversos estilos de escritura pianística a través da lectura e audición do repertorio para a piano a catro mans, dous pianos e piano con outros instrumentos e a situalos nun contexto histórico máis ou menos preciso.
- b) Alcanzar o dominio técnico necesario para a interpretación das obras programadas para cada curso.
- c) Adoptar a actitude necesaria para a interpretación no piano a catro mans tendo en conta as particularidades da execución de dous intérpretes nun mesmo instrumento, tanto na función de primo como de secondo. Cumprir correctamente coa función destinada a cada parte tanto si é de solista como de acompañante.
- d) Potenciar o sentido da audición na interpretación de obras para piano a catro mans, dous pianos e obras para outros instrumentos con acompañamento pianístico, tendo en conta as distintas esixencias sonoras en cada un dos contextos.
- e) Coñecer as distintas cualidades tímbricas derivadas dos posibles ataques que forman parte da técnica pianística e aplicarlas no contexto das obras do repertorio que se traballe.
- f) Interpretar obras de memoria dentro do repertorio escollido para cada curso.
- g) Potenciar a capacidade de memorizar obras ou fragmentos de obras nun prazo de tempo limitado. Utilizar a análise musical como ferramenta para a mellor comprensión e posterior memorización das obras traballadas.
- h) Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista de pezas de dificultade elemental nunha execución a dúo, tendo en conta a dificultade da lectura simultánea. Desenvolver a capacidade de aprender nun prazo curto pezas dun nivel axeitado.

- i) Improvisar harmónica e melódicamente nun contexto de dúo empregando os elementos musicais propios do nivel e as ferramentas técnicas características da execución pianística.
- j) Alcanzar un bo nivel de comunicación musical a través da vista, o xesto e a respiración nun contexto de dúo.
- k) Interpretar obras representativas das diversas épocas e estilos dentro do repertorio de piano a catro mans e dous pianos, de dificultade axeitada ao nivel.
- l) Interpretar pezas para outros instrumentos con acompañamento pianístico.

1.4.2 Contidos

- a) Os distintos estilos musicais históricos a través do repertorio de piano a catro mans, dous pianos e piano con outros instrumentos. Harmonía, textura, ornamentación, pedalización.
- b) A unidade sonora: respiración, ataque, articulación, ritmo, fraseo, etc. Resolución de problemas técnicos. A precisión na execución. Dixitacións. Desenvolvemento de igualdade de ataques.
- c) Práctica de conxunto da agrupación correspondente. Valoración do sistema como marco da interpretación. A función de solista. A función de acompañante.
- d) Audicións comparadas de interpretacións de piano a catro mans, dous pianos e piano con outros instrumentos, para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións. A escoita.
- e) Equilibrio sonoro de planos. O timbre. A práctica do pedal na execución de conxunto.
- f) Análise e interpretación das obras do repertorio do curso. Comprensión musical das distintas linguaxes musicais interpretadas.
- g) A lectura dentro do conxunto.
- h) Desenvolvemento de acompañamentos. Improvisación melódica sobre unha base armónica.
- i) Estudo e práctica dos xestos anacrúsicos para tocar sen dirección.
- j) Traballo gradual do repertorio básico máis salientable da agrupación correspondente.

1.4.3 Avaliación

Criterios de avaliación

- a) Interpretar obras do repertorio de conxunto de piano. Con este criterio preténdese avaliar a capacidade de criterio interpretativo entre todos os compoñentes do grupo, e do equilibrio sonoro entre as partes.
- b) Actuar como responsable do grupo, dirixindo a interpretación colectiva en tanto que realiza a súa propia parte, se procede. Mediante este criterio preténdese verificar se o alumnado ten un coñecemento global da partitura e sabe utilizar os xestos necesarios da concertación. Ademais, pódense valorar os seus criterios sobre unificación do son, fraseo...
- c) Ler a primeira vista unha obra de pequena dificultade na agrupación que corresponda. Este criterio pretende comprobar a capacidade do alumnado para desenvolverse con autonomía na lectura dun texto, así como o seu grao de fluidez na lectura e comprensión da obra.
- d) Estudar as obras correspondentes ao repertorio programado. Mediante este criterio preténdese avaliar o sentido da responsabilidade como membro dun grupo, a valoración que ten o seu papel dentro deste e o respecto pola interpretación musical.
- e) Interpretar en público obras do repertorio para conxunto. Este criterio serve para comprobar a unificación do fraseo, a precisión rítmica, o equilibrio sonoro, a preparación de cambios dinámicos e de acentuación, así como a adecuación interpretativa ao carácter e o estilo da música interpretada.

Mínimos esixibles

- a) Os alumnos deberán tocar ó longo do curso nas audicións de aula ou no auditorio as obras traballadas na clase.
- b) Os alumnos deberán preparar no curso a lo menos unha obra de gran formato sonata ou sonatina ou tres pezas curtas.
- c) Os alumnos deberán tocar a primeira vista atendo a tódolos parámetros da partitura e correctamente, obras dunha dificultade inferior o nivel cursado.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- a) Avaliación continua: O profesor valora de forma constante o progreso do alumno durante o curso, así como a súa actitude e asistencia.
- b) Avaliación puntual (Audicións). Organizaranse diferentes tipos de audicións:
- c) A nivel de departamento: audicións trimestrais e concertos de alumnos, onde o profesor valorará a cantidade e calidade do traballo presentado e o comportamento do alumno nestes eventos. Tamén se poderán organizar audicións de aula.

Valorarase positivamente o interese e implicación por parte do alumno tanto no desenvolvemento das clases, como no traballo realizado na casa e en ensaios co seu compañeiro.

Pérdida ó dereito avaliación continua

No caso de que o alumno nun trimestre ou en todo o curso, sobrepasase o número de faltas contempladas no regulamento de réxime interno, terá o dereito a unha proba ou exame realizado polo seu profesor, que consistirá na presentación do traballo ou programa dese trimestre ou curso, aportando acompañante cando o repertorio o requira, salvo permiso do profesor, para non aportar acompañante se este o estima pertinente, tendo a obriga ademais de cumprir con tódolos requirimentos establecidos na programación didáctica.

Criterios de cualificación

Interpretación do repertorio incluído na programación con fidelidade ao texto, respecto polas indicacións da partitura, notas, valores, indicacións de dinámica e articulación básicas. Capacidade para resolver os aspectos técnicos que o repertorio demande.

Fluidez, tempo, capacidade para manter un pulso estable e interpretar con precisión rítmica. Relaxación muscular e posición corporal axeitada. Calidade do son.

Capacidade de interpretar con equilibrio sonoro e coordinación entre as partes. Traballo conxunto das dinámicas, articulacións, fraseos, agónica, planos sonoros, respiracións, pedais e todo aquilo que aporte variedade á interpretación. Capacidade para utilizar e seguir os xestos necesarios da concertación.

Capacidade de adaptación ao papel que corresponda dentro do grupo, ben como responsable da interpretación, ben sendo capaz de seguir as indicacións do compañeiro, tales como entradas,

respiracións, variacións no tempo e encadeamento de movementos, demostrando unha comprensión global da estrutura da partitura.

Participación en audicións, concertos e outras actividades.

Actitude e interese pola materia. Asistencia a clase e cumprimento dos obxectivos de traballo persoal. Regularidade e autonomía no estudo semanal e responsabilidade como membro do grupo para a realización dos ensaios necesarios.

Criterios de avaliación homoxeneizados					
Traballo persoal		Actitude		Audicións – Grao de consecución do repertorio	
Semanal de aula	Probas técnicas ou exames de aula	Actitude de aprendizaxe/ Hábitos de estudo	Comportamento/ Asistencia Puntualidade	Publicas	De aula
60%		20%		20%	
Rexistros					
Libro do profesor	Táboa ou lista de cotexo	Libro do Profesor		Táboa ou lista de cotexo	

Táboa ou listaxe de cotexo homoxeneizado para probas e audicións trimestrais		
Texto: <ul style="list-style-type: none"> - Dificultade da obra - Fidelidade a partitura - Memoria 	20%	
Ritmo: <ul style="list-style-type: none"> - Precisión - Exactitude rítmica - Tempo 	20%	
Musicalidade: <ul style="list-style-type: none"> - Estilo - Expresión 	20%	

- Carácter	- Fraseo - Posta en escena		
Técnica: - Articulación	- Son - Posición corporal - Pedal - Dixitación - Conxunción	40%	
Resultado final do cotexo			

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

- Superar con ampla solvencia os obxectivos e contidos do curso anterior
- Mostrar a posibilidade de superar con garantías os obxectivos e contidos do curso para ampliar.

1.4.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

No caso de ter un ou dous trimestres suspensos, a recuperación realizarase no último trimestre por tratarse dunha avaliación continua, e onde o alumno terá que demostrar que acadou os obxectivos e contidos do curso.

Probas extraordinarias de setembro

Aqueles alumnos que non superen a materia en Xuño, poderán como establece a L.O.E. examinarse en Setembro dos contidos que queden pendentes, ou de aqueles que estime

oportuno o seu profesor, aportando acompañante cando o repertorio o requira, salvo permiso do profesor, para non aportar acompañante se este o estima pertinente.

1.4.5 Recursos didácticos

BIBLIOGRAFÍA RECOMENDADA

- “EL PIANO. Música per due” Tchokov-Gemiu
- “MÉTODO EUROPEO DE PIANO”. (Pezas a catro mans) F. Emonts
- “MIKROKOSMOS”. (Pezas a catro mans e dous pianos) B. Bartok
- “BASIC JAZZ. Piano a catro mans. Vol. 1 e 2” M. Camp
- “FOUR-HAND PIANO MUSIC by Nineteenth-Century Masters”. Edit. Dover
- “PIANO DUET MUSIC FOR BEGINNERS” Váczi Karoly
- “28 Melodías op 149” Diabelly
- “AROUND THE WORLD WITH 4 HANDS” F. Emonts
- “24 PEQUEÑOS DUETTOS” Banal
- “Il maestro e lo scolare” Hob. XVIIa/I F. J. Haydn
- “50 Russian Folksongs” P. Tchaikovsky
- “PIANO DUET MUSIC FOR BEGINNERS”. Edited by Váczi Károly. Editio Musica Budapest
- “6 PEQUEÑAS PIEZAS PARA PIANO A 4 MANOS” Schoenberg
- “IMPROVISACIÓN Ó PIANO” E. Molina
- “IMPROVISACIÓN E ACOMPAÑAMENTO, 1º 2º e 3º” E. Molina

1.5 Curso: 3º

1.5.1 Obxectivos

- a) Aprender a diferenciar diversos estilos de escritura pianística a través da lectura e audición do repertorio para a piano a catro mans, dous pianos e piano con outros instrumentos e a situalos nun contexto histórico máis ou menos preciso.
- b) Alcanzar o dominio técnico necesario para a interpretación das obras programadas para cada curso.
- c) Adoptar a actitude necesaria para a interpretación no piano a catro mans tendo en conta as particularidades da execución de dous intérpretes nun mesmo instrumento, tanto na función de primo como de secondo. Cumprir correctamente coa función destinada a cada parte tanto si é de solista como de acompañante.
- d) Potenciar o sentido da audición na interpretación de obras para piano a catro mans, dous pianos e obras para outros instrumentos con acompañamento pianístico, tendo en conta as distintas esixencias sonoras en cada un dos contextos.
- e) Coñecer as distintas cualidades tímbricas derivadas dos posibles ataques que forman parte da técnica pianística e aplicarlas no contexto das obras do repertorio que se traballe.
- f) Interpretar obras de memoria dentro do repertorio escollido para cada curso.
- g) Potenciar a capacidade de memorizar obras ou fragmentos de obras nun prazo de tempo limitado. Utilizar a análise musical como ferramenta para a mellor comprensión e posterior memorización das obras traballadas.
- h) Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista de pezas de dificultade elemental nunha execución a dúo, tendo en conta a dificultade da lectura simultánea. Desenvolver a capacidade de aprender nun prazo curto pezas dun nivel axeitado.
- i) Improvisar harmónica e melódicamente nun contexto de dúo empregando os elementos musicais propios do nivel e as ferramentas técnicas características da execución pianística.
- j) Alcanzar un bo nivel de comunicación musical a través da vista, o xesto e a respiración nun contexto de dúo.
- k) Interpretar obras representativas das diversas épocas e estilos dentro do repertorio de piano a catro mans e dous pianos, de dificultade axeitada ao nivel.
- l) Interpretar pezas para outros instrumentos con acompañamento pianístico.

1.5.2 Contidos

- a) Os distintos estilos musicais históricos a través do repertorio de piano a catro mans, dous pianos e piano con outros instrumentos. Harmonía, textura, ornamentación, pedalización.
- b) A unidade sonora: respiración, ataque, articulación, ritmo, fraseo, etc. Resolución de problemas técnicos. A precisión na execución. Dixitacións. Desenvolvemento de igualdade de ataques.
- c) Práctica de conxunto da agrupación correspondente. Valoración do sistema como marco da interpretación. A función de solista. A función de acompañante.
- d) Audicións comparadas de interpretacións de piano a catro mans, dous pianos e piano con outros instrumentos, para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións. A escoita.
- e) Equilibrio sonoro de planos. O timbre. A práctica do pedal na execución de conxunto.
- f) Análise e interpretación das obras do repertorio do curso. Comprensión musical das distintas linguaxes musicais interpretadas.
- g) A lectura dentro do conxunto.
- h) Desenvolvemento de acompañamentos. Improvisación melódica sobre unha base armónica.
- i) Estudo e práctica dos xestos anacrúsicos para tocar sen dirección.

Traballo gradual do repertorio básico máis salientable da agrupación correspondente

1.5.3 Avaliación

Criterios de avaliación

- a) Interpretar obras do repertorio de conxunto de piano. Con este criterio preténdese avaliar a capacidade de criterio interpretativo entre todos os compoñentes do grupo, e do equilibrio sonoro entre as partes.
- b) Actuar como responsable do grupo, dirixindo a interpretación colectiva en tanto que realiza a súa propia parte, se procede. Mediante este criterio preténdese verificar se o alumnado ten un coñecemento global da partitura e sabe utilizar os xestos necesarios da concertación. Ademais, pódense valorar os seus criterios sobre unificación do son, fraseo...

- c) Ler a primeira vista unha obra de pequena dificultade na agrupación que corresponda. Este criterio pretende comprobar a capacidade do alumnado para desenvolverse con autonomía na lectura dun texto, así como o seu grao de fluidez na lectura e comprensión da obra.
- d) Estudar as obras correspondentes ao repertorio programado. Mediante este criterio preténdese avaliar o sentido da responsabilidade como membro dun grupo, a valoración que ten o seu papel dentro deste e o respecto pola interpretación musical.
- e) Interpretar en público obras do repertorio para conxunto. Este criterio serve para comprobar a unificación do fraseo, a precisión rítmica, o equilibrio sonoro, a preparación de cambios dinámicos e de acentuación, así como a adecuación interpretativa ao carácter e o estilo da música interpretada.

Mínimos esixibles

- a) Os alumnos deberán tocar ó longo do curso nas audicións de aula ou no auditorio as obras traballadas na clase.
- b) Os alumnos deberán preparar no curso a lo menos unha obra de gran formato sonata ou sonatina ou tres pezas curtas.

Os alumnos deberán tocar a primeira vista atendendo a tódolos parámetros da partitura e correctamente, obras dunha dificultade inferior o nivel cursado

Procedementos e ferramentas de avaliación

- a) Avaliación continua: O profesor valora de forma constante o progreso do alumno durante o curso, así como a súa actitude e asistencia.
- b) Avaliación puntual (Audicións). Organizaranse diferentes tipos de audicións:
- c) A nivel de departamento: audicións trimestrais e concertos de alumnos, onde o profesor valorará a cantidade e calidade do traballo presentado e o comportamento do alumno nestes eventos. Tamén se poderán organizar audicións de aula.

Valorarase positivamente o interese e implicación por parte do alumno tanto no desenvolvemento das clases, como no traballo realizado na casa e en ensaios co seu compañeiro.

Pérdida ó dereito avaliación continua

No caso de que o alumno nun trimestre ou en todo o curso, sobrepasase ó número de faltas contempladas no regulamento de réxime interno, terá o dereito a unha proba ou exame realizado polo seu profesor, que consistirá na presentación do traballo ou programa dese trimestre ou curso, aportando acompañante cando o repertorio o requira, salvo permiso do profesor, para non aportar acompañante se este o estima pertinente, tendo a obriga ademáis de cumprir con tódolos requerimentos establecidos na programación didáctica.

Criterios de cualificación

Interpretación do repertorio incluído na programación con fidelidade ao texto, respecto polas indicacións da partitura, notas, valores, indicacións de dinámica e articulación básicas. Capacidade para resolver os aspectos técnicos que o repertorio demande.

Fluidez, tempo, capacidade para manter un pulso estable e interpretar con precisión rítmica. Relaxación muscular e posición corporal axeitada. Calidade do son.

Capacidade de interpretar con equilibrio sonoro e coordinación entre as partes. Traballo conxunto das dinámicas, articulacións, fraseos, agónica, planos sonoros, respiracións, pedais e todo aquilo que aporte variedade á interpretación. Capacidade para utilizar e seguir os xestos necesarios da concertación.

Capacidade de adaptación ao papel que corresponda dentro do grupo, ben como responsable da interpretación, ben sendo capaz de seguir as indicacións do compañeiro, tales como entradas, respiracións, variacións no tempo e encadeamento de movementos, demostrando unha comprensión global da estrutura da partitura.

Participación en audicións, concertos e outras actividades.

Actitude e interese pola materia. Asistencia a clase e cumprimento dos obxectivos de traballo persoal. Regularidade e autonomía no estudo semanal e responsabilidade como membro do grupo para a realización dos ensaios necesarios.

Criterios de avaliación homoxeneizados		
Traballo persoal	Actitude	Audicións – Grao de consecución do repertorio

Semanal de aula	Probas técnicas ou exames de aula	Actitude de aprendizaxe/ Hábitos de estudo	Comportamento/ Asistencia Puntualidade	Publicas	De aula
60%		20%		20%	
Rexistros					
Libro do profesor	Táboa ou lista de cotexo	Libro do Profesor		Táboa ou lista de cotexo	

Táboa ou listaxe de cotexo homoxeneizado para probas e audicións trimestrais		
Texto: <ul style="list-style-type: none"> - Dificultade da obra - Fidelidade a partitura - Memoria 	20%	
Ritmo: <ul style="list-style-type: none"> - Precisión - Exactitude rítmica - Tempo 	20%	
Musicalidade: <ul style="list-style-type: none"> - Estilo - Expresión - Fraseo - Carácter - Posta en escena 	20%	
Técnica: <ul style="list-style-type: none"> - Articulación - Son - Posición corporal - Pedal - Dixitación - Conxunción 	40%	
Resultado final do cotexo		

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

- Superar con ampla solvencia os obxectivos e contidos do curso anterior
- Mostrar a posibilidade de superar con garantías os obxectivos e contidos do curso para ampliar.

1.5.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

No caso de ter un ou dous trimestres suspensos, a recuperación realizarase no último trimestre por tratarse dunha avaliación continua, e onde o alumno terá que demostrar que acadou os obxectivos e contidos do curso

Probas extraordinarias de setembro

Aqueles alumnos que non superen a materia en Xuño, poderán como establece a L.O.E. examinarse en Setembro dos contidos que queden pendentes, ou de aqueles que estime oportuno o seu profesor, aportando acompañante cando o repertorio o requira, salvo permiso do profesor, para non aportar acompañante se este o estima pertinente.

1.5.5 Recursos didácticos

BIBLIOGRAFÍA RECOMENDADA

“EL PIANO. Música per due” Tchokov-Gemiu

“MÉTODO EUROPEO DE PIANO”. (Pezas a catro mans) F. Emonts

“MIKROKOSMOS”. (Pezas a catro mans e dous pianos) B. Bartok

“BASIC JAZZ. Piano a catro mans. Vol. 1 e 2” M. Camp

“FOUR-HAND PIANO MUSIC by Nineteenth-Century Masters”. Edit. Dover
“PIANO DUET MUSIC FOR BEGINNERS” Váczi Karoly
“28 Melodías op 149” Diabelli
“AROUND THE WORLD WITH 4 HANDS” F. Emonts
“24 PEQUEÑOS DUETTOS” Banal
“Il maestro e lo scolare” Hob. XVIIa/I F. J. Haydn
“50 Russian Folksongs” P. Tchaikovsky
“PIANO DUET MUSIC FOR BEGINNERS”. Edited by Váczi Károly. Editio Musica Budapest
“6 PEQUEÑAS PIEZAS PARA PIANO A 4 MANOS” Schoenberg
“IMPROVISACIÓN Ó PIANO” E. Molina
“IMPROVISACIÓN E ACOMPAÑAMENTO, 1º 2º e 3º” E. Molina

1.6 Curso: 4º

1.6.1 Obxectivos

- a) Aprender a diferenciar diversos estilos de escritura pianística a través da lectura e audición do repertorio para a piano a catro mans, dous pianos e piano con outros instrumentos e a situalos nun contexto histórico máis ou menos preciso.
- b) Alcanzar o dominio técnico necesario para a interpretación das obras programadas para cada curso.
- c) Adoptar a actitude necesaria para a interpretación no piano a catro mans tendo en conta as particularidades da execución de dous intérpretes nun mesmo instrumento, tanto na función de primo como de secondo. Cumprir correctamente coa función destinada a cada parte tanto si é de solista como de acompañante.
- d) Potenciar o sentido da audición na interpretación de obras para piano a catro mans, dous pianos e obras para outros instrumentos con acompañamento pianístico, tendo en conta as distintas esixencias sonoras en cada un dos contextos.
- e) Coñecer as distintas cualidades tímbricas derivadas dos posibles ataques que forman parte da técnica pianística e aplicarlas no contexto das obras do repertorio que se traballe.

- f) Interpretar obras de memoria dentro do repertorio escollido para cada curso.
- g) Potenciar a capacidade de memorizar obras ou fragmentos de obras nun prazo de tempo limitado. Utilizar a análise musical como ferramenta para a mellor comprensión e posterior memorización das obras traballadas.
- h) Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista de pezas de dificultade elemental nunha execución a dúo, tendo en conta a dificultade da lectura simultánea. Desenvolver a capacidade de aprender nun prazo curto pezas dun nivel axeitado.
- i) Improvisar harmónica e melódicamente nun contexto de dúo empregando os elementos musicais propios do nivel e as ferramentas técnicas características da execución pianística.
- j) Alcanzar un bo nivel de comunicación musical a través da vista, o xesto e a respiración nun contexto de dúo.
- k) Interpretar obras representativas das diversas épocas e estilos dentro do repertorio de piano a catro mans e dous pianos, de dificultade axeitada ao nivel.
- l) Interpretar pezas para outros instrumentos con acompañamento pianístico.

1.6.2 Contidos

- a) Os distintos estilos musicais históricos a través do repertorio de piano a catro mans, dous pianos e piano con outros instrumentos. Harmonía, textura, ornamentación, pedalización.
- b) A unidade sonora: respiración, ataque, articulación, ritmo, fraseo, etc. Resolución de problemas técnicos. A precisión na execución. Dixitacións. Desenvolvemento de igualdade de ataques.
- c) Práctica de conxunto da agrupación correspondente. Valoración do sistema como marco da interpretación. A función de solista. A función de acompañante.
- d) Audicións comparadas de interpretacións de piano a catro mans, dous pianos e piano con outros instrumentos, para analizar de maneira crítica as características das diferentes versións. A escoita.
- e) Equilibrio sonoro de planos. O timbre. A práctica do pedal na execución de conxunto.
- f) Análise e interpretación das obras do repertorio do curso. Comprensión musical das distintas linguaxes musicais interpretadas.
- g) A lectura dentro do conxunto.

- h) Desenvolvemento de acompañamentos. Improvisación melódica sobre unha base armónica.
- i) Estudo e práctica dos xestos anacrúsicos para tocar sen dirección.
- j) Traballo gradual do repertorio básico máis salientable da agrupación correspondente.

1.6.3 Avaliación

Criterios de avaliación

- a) Interpretar obras do repertorio de conxunto de piano. Con este criterio preténdese avaliar a capacidade de criterio interpretativo entre todos os compoñentes do grupo, e do equilibrio sonoro entre as partes.
- b) Actuar como responsable do grupo, dirixindo a interpretación colectiva en tanto que realiza a súa propia parte, se procede. Mediante este criterio preténdese verificar se o alumnado ten un coñecemento global da partitura e sabe utilizar os xestos necesarios da concertación. Ademais, pódense valorar os seus criterios sobre unificación do son, fraseo...
- c) Ler a primeira vista unha obra de pequena dificultade na agrupación que corresponda. Este criterio pretende comprobar a capacidade do alumnado para desenvolverse con autonomía na lectura dun texto, así como o seu grao de fluidez na lectura e comprensión da obra.
- d) Estudar as obras correspondentes ao repertorio programado. Mediante este criterio preténdese avaliar o sentido da responsabilidade como membro dun grupo, a valoración que ten o seu papel dentro deste e o respecto pola interpretación musical.
- e) Interpretar en público obras do repertorio para conxunto. Este criterio serve para comprobar a unificación do fraseo, a precisión rítmica, o equilibrio sonoro, a preparación de cambios dinámicos e de acentuación, así como a adecuación interpretativa ao carácter e o estilo da música interpretada.

Mínimos esixibles

- a) Os alumnos deberán tocar ó longo do curso nas audicións de aula ou no auditorio as obras traballadas na clase.
- b) Os alumnos deberán preparar no curso a lo menos unha obra de gran formato sonata ou sonatina ou tres pezas curtas.
- c) Os alumnos deberán tocar a primeira vista atendo a tódolos parámetros da partitura e correctamente, obras dunha dificultade inferior o nivel cursado.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- a) Avaliación continua: O profesor valora de forma constante o progreso do alumno durante o curso, así como a súa actitude e asistencia.
- b) Avaliación puntual (Audicións). Organizaranse diferentes tipos de audicións:
- c) A nivel de departamento: audicións trimestrais e concertos de alumnos, onde o profesor valorará a cantidade e calidade do traballo presentado e o comportamento do alumno nestes eventos. Tamén se poderán organizar audicións de aula.

Valorarase positivamente o interese e implicación por parte do alumno tanto no desenvolvemento das clases, como no traballo realizado na casa e en ensaios co seu compañeiro.

Pérdida ó dereito avaliación continua

No caso de que o alumno nun trimestre ou en todo o curso, sobrepasase o número de faltas contempladas no regulamento de réxime interno, terá o dereito a unha proba ou exame realizado polo seu profesor, que consistirá na presentación do traballo ou programa dese trimestre ou curso, aportando acompañante cando o repertorio o requira, salvo permiso do profesor, para non aportar acompañante se este o estima pertinente, tendo a obriga ademais de cumprir con tódolos requirimentos establecidos na programación didáctica.

Criterios de cualificación

Interpretación do repertorio incluído na programación con fidelidade ao texto, respecto polas indicacións da partitura, notas, valores, indicacións de dinámica e articulación básicas. Capacidade para resolver os aspectos técnicos que o repertorio demande.

Fluidez, tempo, capacidade para manter un pulso estable e interpretar con precisión rítmica. Relaxación muscular e posición corporal axeitada. Calidade do son.

Capacidade de interpretar con equilibrio sonoro e coordinación entre as partes. Traballo conxunto das dinámicas, articulacións, fraseos, agónica, planos sonoros, respiracións, pedais e todo aquilo que aporte variedade á interpretación. Capacidade para utilizar e seguir os xestos necesarios da concertación.

Capacidade de adaptación ao papel que corresponda dentro do grupo, ben como responsable da interpretación, ben sendo capaz de seguir as indicacións do compañeiro, tales como entradas, respiracións, variacións no tempo e encadeamento de movementos, demostrando unha comprensión global da estrutura da partitura.

Participación en audicións, concertos e outras actividades.

Actitude e interese pola materia. Asistencia a clase e cumprimento dos obxectivos de traballo persoal. Regularidade e autonomía no estudo semanal e responsabilidade como membro do grupo para a realización dos ensaios necesarios.

Criterios de avaliación homoxeneizados					
Traballo persoal		Actitude		Audicións – Grao de consecución do repertorio	
Semanal de aula	Probas técnicas ou exames de aula	Actitude de aprendizaxe/ Hábitos de estudo	Comportamento/ Asistencia Puntualidade	Publicas	De aula
60%		20%		20%	
Registros					
Libro do profesor	Táboa ou lista de cotexo	Libro do Profesor		Táboa ou lista de cotexo	

Táboa ou listaxe de cotexo homoxeneizado para probas e audicións trimestrais		
Texto:	- Dificultade da obra - Fidelidade a partitura	20%

- Memoria		
Ritmo: - Precisión - Exactitude rítmica - Tempo	20%	
Musicalidade: - Estilo - Expresión - Fraseo - Carácter - Posta en escena	20%	
Técnica: - Articulación - Son - Posición corporal - Pedal - Dixitación - Conxunción	40%	
Resultado final do cotexo		

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

- Superar con ampla solvencia os obxectivos e contidos do curso anterior
- Mostrar a posibilidade de superar con garantías os obxectivos e contidos do curso para ampliar.

1.6.4 Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

No caso de ter un ou dous trimestres suspensos, a recuperación realizarase no último trimestre por tratarse dunha avaliación continua, e onde o alumno terá que demostrar que acadou os obxectivos e contidos do curso.

Probas extraordinarias de setembro

Aqueles alumnos que non superen a materia en Xuño, poderán como establece a L.O.E. examinarse en Setembro dos contidos que queden pendentes, ou de aqueles que estime oportuno o seu profesor, aportando acompañante cando o repertorio o requira, salvo permiso do profesor, para non aportar acompañante se este o estima pertinente.

1.6.5 Recursos didácticos

BIBLIOGRAFÍA RECOMENDADA

“EL PIANO. Música per due” Tchokov-Gemiu

“MÉTODO EUROPEO DE PIANO”. (Pezas a catro mans) F. Emonts

“MIKROKOSMOS”. (Pezas a catro mans e dous pianos) B. Bartok

“BASIC JAZZ. Piano a catro mans. Vol. 1 e 2” M. Camp

“FOUR-HAND PIANO MUSIC by Nineteenth-Century Masters”. Edit. Dover

“PIANO DUET MUSIC FOR BEGINNERS” Váczi Karoly

“28 Melodías op 149” Diabelli

“AROUND THE WORLD WITH 4 HANDS” F. Emonts

“24 PEQUEÑOS DUETTOS” Banal

“Il maestro e lo scolare” Hob. XVIIa/I F. J. Haydn

“50 Russian Folksongs” P. Tchaikovsky

“PIANO DUET MUSIC FOR BEGINNERS”. Edited by Váczi Károly. Editio Musica Budapest

“6 PEQUEÑAS PIEZAS PARA PIANO A 4 MANOS” Schoenberg

“IMPROVISACIÓN Ó PIANO” E. Molina

“IMPROVISACIÓN E ACOMPAÑAMENTO, 1º 2º e 3º” E. Molina

1.Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica

Procederáse á valoración da programación didáctica despois de cada avaliación, tendo en conta as cualificacións e o análise detallado de tódolos obxectivos e contidos incluídos.

Levarase a cabo un seguimento mensual sobre o cumprimento da programación. Tamén se poderá facer ese seguimento durante as audicións trimestrais que realiza o departamento.

O final de cada curso revisarase a consecución dos obxectivos baseándose no traballo por parte do alumnado dos diferentes cursos.

Os procedementos de avaliación a utilizar serán os seguintes:

I.Avaliación diagnóstica inicial. Nas primeiras clases farase un control do nivel que trae o alumnado do curso anterior.

II.Avaliación continúa ou de progreso. Ó longo do curso farase uso das actividades e criterios de avaliación para comprobar a evolución do alumnado.

III.Avaliacións trimestral e final. Ó final de cada trimestre e do curso realizarase algunhas das actividades de avaliación previstas na programación, para comprobar o nivel acadado polo alumnado.

1.Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento

Os integrantes do departamento estarán atentos ao grao de cumprimento das respectivas programacións didácticas, así como da evolución de cada un dos alumnos e alumnas que cursan as materias impartidas. Nas reunións departamentais teranse en conta os indicadores de calidade de ensinanza, que marcarán as seguintes actuacións: · Grao de cumprimento da programación didáctica · Nivel de participación e asistencia ás clases · Relación de resultados cuantitativos obtidos a curto prazo · Número de actividades postas en marcha · Valoración positiva por parte do profesor · Grao de eficacia das actividades deseñadas. En vistas dos resultados obtidos, cada certo tempo pódense prever

actuacións escolares e extraescolares específicas que fomenten a consecución de obxectivos marcados polas programacións. A este efecto pódense ofertar clases de apoio educativo, así como clases de apoio ao estudo que reforcen certos aspectos que demande o alumnado. Despois de cada avaliación trimestral realizaranse estudos de porcentaxes de resultado, sometendo a debate a posibles liñas de actuación, así como a posibilidade de ofrecer métodos de recuperación alternativos. Ao remate do curso realizarase unha memoria final na que se faga unha reflexión profunda sobre o grao de cumprimento da programación, así como as actuacións que foron ou que serán precisas para o futuro para o correcto funcionamento do departamento. Adxuntaranse igualmente as porcentaxes de resultados por materias e a relación de actividades paralelas desenvolvidas.

En canto a autoavaliación do departamento:

- a) Reparto de enquisas entre o alumnado con cuestións coma o seu nivel de satisfacción coa materia e o seu nivel de comprensión da mesma.
- b) Estadísticas comparativas dos resultados entre diferentes alumnos, incluíndo distintos anos e profesores.

En base ós resultados destas actividades, implementaránse as medidas correctoras oportunas.

1.ANEXOS

1.7 Probas de acceso a outros cursos

Contidos

Repertorio de unha obra de longa duración (sonata ou similar) ou tres de pequeno formato do repertorio orientativo do **punto 1.4** ou similar, aportando acompañante.

Criterios de avaliación e cualificación

Interpretar obras do repertorio de conxunto de piano. Con este criterio preténdese avaliar a capacidade de criterio interpretativo entre todos os compoñentes do grupo, e do equilibrio sonoro entre as partes.

Actuar como responsable do grupo, dirixindo a interpretación colectiva en tanto que realiza a súa propia parte, se procede. Mediante este criterio preténdese verificar se o alumnado ten un coñecemento global da partitura e sabe utilizar os xestos necesarios da concertación. Ademais, pódense valorar os seus criterios sobre unificación do son, fraseo...

Estudar as obras correspondentes ao repertorio programado. Mediante este criterio preténdese avaliar o sentido da responsabilidade como membro dun grupo, a valoración que ten o seu papel dentro deste e o respecto pola interpretación musical

Ponderación dos criterios de avaliación

<i>PONDERACIÓN DOS CRITERIOS DE AVALIACIÓN</i>	
<p><u>Interpretación do repertorio</u> incluído na programación con fidelidade ao texto, respecto polas indicacións da partitura, notas, valores, indicacións de dinámica e articulación básicas. Capacidade para resolver os aspectos técnicos que o repertorio demande.</p> <p><u>Fluidez</u>, tempo, capacidade para manter un pulso estable e interpretar con precisión rítmica. Relaxación muscular e posición corporal axeitada. Calidade do son.</p>	5
<p><u>Capacidade de interpretar con equilibrio sonoro e coordinación entre as partes.</u> Traballo conxunto das dinámicas, articulacións, fraseos, agónica, planos sonoros, respiracións, pedais e todo aquilo que aporte variedade á interpretación. Capacidade para utilizar e seguir os xestos necesarios da concertación.</p> <p>Capacidade de adaptación ao papel que corresponda dentro do grupo, ben como responsable da interpretación, ben sendo capaz de seguir as indicacións do compañeiro, tales como entradas, respiracións, variacións no tempo e encadeamento de movementos, demostrando unha comprensión global da estrutura da partitura.</p>	5

Repertorio orientativo

Repertorio orientativo 1º (acceso 2º)

6 Sonatinas sobre cinco notas “Pleasures for the youth” op. 163 Diabelli
Sonatinas para piano a cuatro manos. Diabelli
28 estudios melódicos op.149 Diabelli
Sonatinas Vienesas a 4 manos Mozart
Valses op.39 Brahms (selección de menor dificultad)
Escenas de niños op.15 (selección de menor dificultad) Schumann
12 Piezas op.85 Schumann
Danzas españolas op.12 (selección de menor dificultad) Mozkowski
Piezas fáciles op.3 Carl María von Weber
12 Variaciones fáciles en Re Mayor Op. 40 Kavalevsky

Repertorio orientativo 2º (acceso 3º)

Sonatinas para piano a cuatro manos. Diabelli
28 estudios melódicos op.149 Diabelli (selección de mayor dificultad)
Marcha militar (rondó) op 152, Diabelli
Sonatinas Vienesas a 4 manos Mozart
Valses op.39 Brahms (selección)
Escenas de niños op.15 Schumann
12 Piezas op.85 Schumann
12 Variaciones fáciles en Re Mayor Op. 40 Kavalevsky
Kaleidoscope, Op.74 Miniatures para 4 manos Moszkowski
Piezas Fáciles para piano a 4 manos Schubert (selección)
3 Piezas fáciles para piano a 4 manos Stravinsky
Seis pequeñas piezas para 4 manos Ottorino Respighi

Repertorio orientativo 3º (acceso 4º)

Sonatinas para piano a cuatro manos. (Selección de mayor dificultad) Diabelli
Sonatas op 24,32,33,37,38,54,58,60,73. Diabelli

Sonatas para piano a 4 manos. Clementi
Sonata (sonatina) para piano op. 6 Beethoven
Sonatas para piano a 4 manos (selección re mayor y do mayor). Mozart
Valses op.39 Brahms (selección)
Escenas de niños op.15 Schumann
12 Piezas op.85 Schumann
Danzas españolas op.12 (selección) Moszkowski
Kaleidoscope, Op.74 Miniatures para 4 manos Moszkowski
Romanzas sin palabras Mendelsohn
Petite Suite Debussy
Carnaval de los animales Saint Saens
Arreglos para 4 manos Gershwin
3 Piezas fáciles para piano a 4 manos Stravinsky
Seis piezas fáciles para piano a 4 manos Shoenberg
Melodía a 4 manos Lutoslawski
Danzas Noruegas Grieg
Danzas eslavas Dvorak
Danzas Húngaras Brahms
Waltz-Caprices, Op 37 Grieg
Repertorio Orientativo 4º (acceso 5.º)
Sonatas op 24,32,33,37,38,54,58,60,73. Diabelli
Sonatas para piano a 4 manos. Clementi
Sonata (sonatina) para piano op. 6 Beethoven
Sonatas para piano a 4 manos. Mozart
Romanzas sin palabras. Mendelsohn
Escenas de niños op.15 Schumann
Petite Suite. Debussy
Carnaval de los animales. Saint Saens

Arreglos para 4 manos. Gershwin
Seis piezas fáciles para piano a 4 manos. Shoenberg
3 Piezas en Forma de Pera. Satie
Dolly. Fauré
Peer Geent. Grieg
Lyric Pieces a 4 manos. Grieg
Ballszenen, op. 109, para piano a cuatro manos Schumman
Ma mere l'oye. Ravel
Danzas Noruegas. Grieg
Danzas eslavas. Dvorak
Danzas Húngaras. Brahms
Waltz-Caprices, Op 37 Grieg

